

'Acid jazz' per a les pistes de ball

Considerat com l'alternativa al bakalao, el tecnopop i altres ritmes programats, l'acid jazz és una eclèctica combinació de soul, 'funk', jazz, 'hip-hop' i ritmes del Carib; i el nom d'una discogràfica anglesa que ha iniciat l'expansió europea.

ARXIU

Edward Piller i James Taylor Quartet. El productor Piller va crear el segell Acid Jazz amb la intenció de promoure nous artistes de música ballable.

Des de principis de la dècada dels vuitanta, el Regne Unit ha deixat de ser el privilegiat planter del rock i del pop per a passar a un discret segon pla dins del panorama musical internacional. En els últims anys, els britànics han estat incapaços de donar rèplica al moviment *grunge* i les noves figures del rock nord-americà com R.E.M., Nirvana, Pearl Jam o Red Hot Chili Peppers. Malgrat els esforços de les discogràfiques i la premsa musical de les Illes Britàniques, les darreres promocions del rock local (Suede, Blur, Oasis) no han aconseguit introduir-se de manera satisfactòria en el mercat dels Estats Units. Els èxits dels llegendaris grups i cantants britànics com els Beatles, Rolling Stones, The Police, Sex Pistols, Elton John o David Bowie formen part d'un passat gloriós difícil de recuperar.

Londres, però, conserva part del seu prestigi. La capital de l'antic Imperi Britànic encara pot ser considerada com un punt de referència fonamental per a les tendències més avantguardistes de la música i la moda, gràcies al seu esperit cosmopolita i a la molt aprofitable confluència de races i cultures provinents de les antigues colònies. Després de la desaparició dels darrers moviments genuïnament britànics com el *punk*, la *new wave* i els *new romantics*, els clubs londinencs s'han convertit en vertaders laboratoris de ritmes ètnics i ballables amb una immillorable programació de música negra i llatina.

Una etiqueta comercial. L'aparició de l'*acid house*, fa deu anys, va representar la consolidació dels ritmes programats per sintetizador en les pistes de ball de Londres i l'entronització de la figura del *disc-jockey* amb els seus malabars electrònics. Per tal de no perdre la tradició de fer música en directe, certs clubs londinencs començaren a anunciar sessions d'*acid-jazz*.

La suposada variant de l'*acid house* era en

realitat l'oferta ordinària de soul clàssic, *funk* i ritmes llatins dels clubs. L'intercanvi d'experiències entre diversos ambients associats a la música negra va contribuir a l'expansió d'aquest moviment de marcat caràcter *revival*. L'*acid jazz* també va generar una moda pròpia que agafava elements de la imatge dels artistes de soul i *funk* dels seixanta i de les estètiques *casual* (camises Lacoste, sàbatilles i roba esportiva italiana) i *mod*, molt populars en els circuits marginals de Londres.

L'èxit de la denominació fou aprofitat pel jove productor Edward Piller per a crear l'empresa discogràfica Acid Jazz amb la intenció de promoure nous artistes de música ballable que no empraren sintetitzadors o ritmes pre-enregistrats. Els primers descobriments d'aquest modest segell independent foren Galliano i James Taylor Quartet. Els èxits de vendes, però, arribarien molt més tard amb grups com Brand New Heavies, Corduroy o Jamiroquai quan la febre de l'*acid house* va minvar a principis dels noranta. Amb un pressupost lleugerament superior al milió de pessetes, el primer disc de Brand New Heavies va vendre dos milions de còpies i fou tot un èxit als Estats Units. Des dels seus inicis, la companyia Acid Jazz ha ofert sempre un producte molt suggestiu visualment. El disseny gràfic de les portades s'ha inspirat directament en la peculiar estètica dels discos de jazz i soul

Corduroy fou un dels primers èxits d'Acid Jazz, a principis dels noranta, quan va minvar la febre de l'acid house'. El disseny gràfic de les portades s'ha inspirat directament de la peculiar estètica dels discos de jazz i soul dels cinquanta i primers seixanta.

dels cinquanta i primers seixanta. Al nostre país, Fonomusic ha estat la companyia encarregada d'editar el catàleg de la companyia. De moment, s'han posat en circulació un parell de discos recopilatoris (*Acid Jazz Connection*, *The Best of Acid Jazz* vol. 1 & 2) amb temes dels artistes emblemàtics del segell londinenc (Corduroy, James Taylor Quartet o Mother Earth).

Amb els primers èxits comercials i el suport de certes revistes especialitzades com *Staight no Chaser*, les multinacionals fixaren l'atenció en el segell independent dirigit per Edward Piller i iniciaren la caça de les seues figures més rendibles. Després del seu primer single amb Acid Jazz, Jamiroquai fou fixtat per la Sony per a gravar vuit discos de llarga durada. *Emergency on Planet Earth*, el primer disc per a Sony d'aquest quintet liderat pel cantant Jason Kay, arribà de forma immediata al primer lloc de les llistes de vendes al Regne Unit i superà els dos milions de discos venuts en tot el món. A més de popularitzar els més exòtics capells d'indis iroquesos o peruans, Jamiroquai ha aconseguit l'èxit amb una afortunada fusió de funk i jazz que recorda els primers discos d'Stevie Wonder. Com d'altres grups anglesos (com, per exemple, Brand New Heavies, Young Disciples), Jamiroquai aprofita els ritmes ballables per a denunciar certes situacions com l'agressió de les tribus índies d'Amèrica, la incompetència del Govern britànic o la degradació del medi ambient. El grup ha cedit fins ara el 7% dels guanys dels dos discos pu-

blicats a l'organització ecologista Greenpeace.

Un fenomen internacional. Després de vuit anys d'activitat, la companyia Acid Jazz distribueix els seus discos per més de 30 països mantenint encara la seua independència. La venda dels artistes més coneguts a les multinacionals ha garantit la continuïtat de la companyia. El segell té una decidida vocació internacionalista i per això Edward Piller té previst promoure grups de llocs tan exòtics com Islàndia, Nova Guinea, Papua, Brasil o Noruega. La companyia també pensa editar discos de música africana, samba, flamenc i rumba per tal d'obrir noves fronteres.

L'exemple d'Acid Jazz de buscar nous grups en els llocs d'actuació en directe fou imitat per altres companyies discogràfiques. El *disc-jockey* francès Giles Peterson, antic soci d'Edward Piller en els inicis d'Acid Jazz, fitxà per la Phonogram per a crear el segell Talkin' Loud. Amb el suport econòmic d'una multinacional, Peterson tingué l'oportunitat de promoure internacionalment grups com Galliano, Urban Species o Incognito.

La utilització de coneguts fragments instrumentals de jazz ha estat un recurs molt rendible per a certs grups. Emprant antigues gravacions de la música discogràfica Blue Note, US3 va arribar als primers llocs en les llistes de vendes nord-americanes popularitzant clàssics de jazz en versió de discoteca. Després dels primers èxits als Estats Units, el grup anglès va ser contractat per la mateixa Blue Note.

En els últims anys els joves músics afroamericans que fan *rap* han començat també a retrobar les tradicions del soul i el jazz per a introduir-les en la moderna cultura *hip-hop*. Arrested Development, Digable Planter i The Solsonics són alguns dels grups que combinen el *rap* amb fragments instrumentals de jazz. La col·laboració de certes figures del jazz en la consolidació del *jazz-rap* ha estat fonamental. Abans de morir, Miles Davis va intervenir en un disc del músic de *rap* Easy Mo Bee mentre que el saxofonista Brandford Marsalis ha publicat recentment un disc heterodox sota el pseudònim de Buckshot Lefonke. Nova York ha estat el punt central d'irradiació de tots aquests experiments de *new jazz swing* o *jazz not jazz*, segons la denominació nord-americana.

Un dels països on més èxit ha tingut l'*acid jazz* és el Japó. Per tal d'aprofitar millor aquesta circumstància, alguns grups anglesos com Brand New Heavies han ambientat els seus darrers videoclips promocionals al Japó. D'altra banda, les discogràfiques independents han començat a editar els treballs dels principals artistes japonesos d'*acid jazz* (United Future Organisation, DO Takenura, Kyo-

The Night Trains, un altre dels grups protagonistes del fenomen de l'acid jazz'. En els últims anys els joves músics afroamericans que fan rap han començat també a retrobar les tradicions del soul i el jazz per a introduir-les en la moderna cultura hip-hop.

to Jazz Massive, Mondo Grosso, Love T.K.O o Monday Michiru) en discos recopilatoris com *Jazz Hip Jap Project*.

París és la ciutat europea on més ha quallat el mestissatge musical de l'*acid jazz*. L'oferta d'actuacions dels clubs de la capital francesa és tan variada com la de Londres, amb figures d'èxit com MC Solaar o DJ Jimmy Jay. El caràcter multiracial de la ciutat, que acull una important colònia africana i del Carib, ha contribuït a popularitzar els nous ritmes ballables.

La forta presència del *bakalao* al nostre país ha contribuït a retardar en un parell d'anys l'arribada de l'*acid jazz*. Conegut també com el "So València", l'estrident i repetitiva música de màquina feta pels *disc-jockeys* de les grans discoteques de la costa valenciana ha començat a perdre força després de quasi cinc anys d'hegemonia en les pistes de ball.

Barcelona s'ha convertit en els últims mesos en el principal focus de difusió dels ritmes importats dels clubs londinencs i dels locals d'actuacions de Nova York i París. Els fanàtics de la música de ball han pogut veure nombroses actuacions en directe de grups anglesos i nord-americans d'*acid jazz* o *rap-jazz* en les sales Apolo, Jamboree i la Boîte. Amb una cultura del club molt arrelada, Barcelona ofereix una àmplia oferta pera ballar i escoltar en directe les noves tendències de la música negra i els ritmes llatins. **Lluc Soler**

